

REFERENCES

Abduraymova, E. D. "Analyze yspolzovaniya zemelnykh resursov ahroformirovani Kryma" [Analysis of land use agroformations Crimea]. *Oblik, analiz i audyt v systemi upravlinnia sub'ektiv hospodariuvannia: vitchyzniana praktyka ta mizhnarodnyi dosvid*. Simferopol: DIAPI, 2011. 253-255.

Kravchenko, A. V. "Efektivnist vykorystannia zemelnykh resursiv u silskohospodarskykh pidpriemstvakh" [Efficient use of land in farms]. *Avtoref. dys. ... kand. ekon. nauk: spets. 08.00.04*. 2008.

[Legal Act of Ukraine] (1995). http://search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/REG963.html#

[Legal Act of Ukraine] (2010). <http://rescomzem.gov.ua/zemelnoe-zakonodatelstvo/normativnyie-dokumentyi-reskomzema-kryima/novyij-resurs12.html>

Makkonell, K. R., and Briu, S. A. *Ekonomiks: Printsipy, problemy, politika* [Economics: Principles, Problems and Policy]. Moscow: Respublika, 1992.

Popov, I. A. *Ekonomika selskogo khoziaystva* [Agricultural economics]. Moscow: Delo i servis, 2000.

"Sil'ske hospodarstvo Avtonomnoi Respubliky Krym za 2011 r." [Agriculture of the Autonomous Republic of Crimea in 2011]. *Statystrychnyi zbirnyk*, 2012.

"Tekhnicheskaia dokumentatsiia po kharakteristike selskokhoziaystvennykh ugodiy po mekhanicheskomu sostavu pochv i priznakam, vliiaushchim na plodorodie po ARK" [Technical documentation on the characteristics of farmland textured soils and grounds affecting the fertility of the ARC], 1996.

УДК 330.3

ПЛАНУВАННЯ ЗМІНИ ТИПУ ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМСТВ МОЛОЧНОЇ ПРОМИСЛОВОСТІ З УРАХУВАННЯМ ВПЛИВУ КОНКУРЕНТНОГО СЕРЕДОВИЩА

КУЛИНИЧ Ю. М.

УДК 330.3

Кулинич Ю. М. Планування зміни типу економічного розвитку підприємств молочної промисловості з урахуванням впливу конкурентного середовища

В статті обґрунтовано необхідність переходу підприємств молочної промисловості на інтенсивний тип економічного розвитку. Запропоновано математичну модель переходу на інтенсивний тип розвитку. Модель побудовано виходячи з відомої методики. Автором запропоновано два варіанти формування інтенсивного типу розвитку у плановому періоді. Згідно з першим варіантом передбачається збільшення витрат підприємства у плановому періоді, згідно з другим – зниження витрат планового періоду порівняно з базовим. Автор розглядає та аналізує сутність інноваційної стратегії молочної промисловості, пропонує модель формування такої стратегії на підприємстві. У статті розглянуто основні проблеми, які стримують інвестиційну діяльність у країні. Автор акцентує увагу зокрема на таких: непослідовна інвестиційна політика держави в харчовій сфері, нерозвинена інноваційна інфраструктура, монополізм переробників на ринках молочної продукції, низький рівень дохідності молочної промисловості. У висновках запропоновано заходи з формування інноваційної привабливості молочної галузі.

Ключові слова: інтенсивний розвиток, інвестиційна політика, доходи, витрати, інвестиційна стратегія

Рис.: 2. **Формул.:** 2. **Бібл.:** 6.

Кулинич Юрій Михайлович – аспірант, кафедри фінансів, Національний університет харчових технологій (вул. Володимирська, 68, Київ, 01601, Україна)

E-mail: yurakulynych@rambler.ru

УДК 330.3

UDC 330.3

Кулинич Ю. М. *Планирование изменения типа экономического развития предприятий молочной промышленности с учетом влияния конкурентной среды* В статье обоснована необходимость перехода предприятий молочной промышленности на интенсивный тип экономического развития. Предложена математическая модель перехода на интенсивный тип развития. Модель построена исходя из известной методики. Автором предложено два варианта формирования интенсивного типа развития в плановом периоде. Согласно первому варианту предусматривается увеличение расходов предприятия в плановом периоде, согласно второму – снижение расходов планового периода по сравнению с базовым. Автор рассматривает и анализирует сущность инновационной стратегии молочной промышленности, предлагает модель формирования такой стратегии на предприятии. В статье рассмотрены основные проблемы, сдерживающие инвестиционную деятельность в стране. Автор акцентирует внимание, в частности, на таких: непоследовательная инвестиционная политика государства в пищевой сфере, неразвитая инновационная инфраструктура, монополизм переработчиков на рынках молочной продукции, низкий уровень доходности молочной промышленности. В заключение предложены меры по формированию инновационной привлекательности молочной отрасли.

Ключевые слова: интенсивное развитие, инвестиционная политика, доходы, расходы, инвестиционная стратегия

Рис.: 2. **Формул.:** 2. **Библ.:** 6.

Кулинич Юрий Михайлович – аспирант, кафедра финансов, Национальный университет пищевых технологий (ул. Владимирская, 68, Киев, 01601, Украина)

E-mail: yurakulynych@rambler.ru

Kulynych Yu. M. *Planning Change of the Type of Economic Development of Enterprises of the Dairy Industry with Consideration of Influence of the Competitive Environment*

The article justifies a necessity of transition of dairy industry enterprises to the intensive type of economic development. It offers a mathematical model of transition to the intensive type of development. The model is build on the basis of the well-known methods. The author offers two variants of formation of the intensive type of development during the period of planning. Pursuant to the first variant, it is planned to increase expenditures of an enterprise during the period of planning, pursuant to the second – to reduce expenditures of the period of planning compared to the basic one. The author considers and analyses the essence of the innovation strategy of dairy enterprises and offers a model of formation of such a strategy at an enterprise. The article considers main problems that suppress investment activity in the country. The author focuses, in particular, on the following: inconsistent investment policy of the state in the food sphere, poorly developed innovation infrastructure, monopoly of reproprocessors in the dairy products markets and low level of profitability of dairy enterprises. In conclusion the author offers measures on formation of investment attractiveness of the dairy industry.

Key words: intensive development, investment policy, income, expenditures, investment strategy.

Pic.: 2. **Formulae:** 2. **Bibl.:** 6.

Kulynych Yuriy M.– Postgraduate Student, Department of Finance, National University of Food Technology (vul. Volodymyrska, 68, Kyiv, 01601, Ukraine)

E-mail: yurakulynych@rambler.ru

В умовах обмеженості ресурсів усе більше підприємств ставлять за ціль перехід на інтенсивний тип економічного розвитку. Процес формування інтенсивного типу розвитку є досить складним і багатограним, оскільки залежить від ряду факторів. У реальному житті досягти інтенсивний тип розвитку можуть лише ті підприємства, які раціонально і швидко впроваджують у життя сучасні досягнення науково-технічного прогресу, що є результатом змін у макросередовищі і, зокрема, у такій його ланці, як науково-технічне середовище. Тому кардинальне прискорення НТП і впровадження його досягнень у практику розглядається як один з найважливіших напрямів формування інтенсивного типу розвитку підприємств молочної промисловості.

Проблеми економічного розвитку підприємств досліджувалися багатьма вітчизняними та іноземними науковцями. Серед них, зокрема: Раєвнева О. В., Ожегов С. І., Аістова М. Д., Гапоненко А. Л., Базилевич Л. А., Кучин Б. Л., Філіппов Ю. В., Пригожин І., Путянин Ю. А., Новик І. Б., Аккофф Р., Забродський В. А., Торадо М. П., Богатирьов І. О., Гапоненко А. Л., Афанасьєв М. В., Рогожин В. Д., Рудика В. І., Черемісіна С. Г., Смірнов Е. А., Тридіа О. М., Тейл Г. та ін.

Відаючи належне науковій та практичній значущості праць названих авторів, необхідно підкреслити, що певне коло завдань концептуального, методологічного та методичного характеру потребує подальшого розвитку.

Мета статті – запропонувати модель виходу окремих підприємств молочної промисловості на інтенсивний тип економічного розвитку.

У попередніх дослідженнях нами отримані результати щодо типу та якості економічного розвитку окремих підприємств молочної промисловості України. З отриманих даних ми дійшли висновку, що досліджуваним молочним підприємствам в основному притаманний екстенсивний тип розвитку, що, на нашу думку, є негативним, адже свідчить про наявність значних витрат у процесі діяльності підприємств.

Наше дослідження базувалося на відомій методикі Р. М. Петухова [3]. Згідно із запропонованою методикою, обраховувались три основні показники, і на основі їх значень робився висновок про тип розвитку підприємства. Ці індекси: індекс реалізації готової продукції (I_{PP}), індекс витрат на виробництво (I_B) та індекс ефективності підприємства (I_{KE}). При умові виконання рівності ($I_{PP} > 1$), ($I_B < 1$) та ($I_{KE} > 1$) підприємство, згідно з методикою Р. М. Петухова, присуджується інтенсивний, найбільш прогресивний тип розвитку. Крім того, інтенсифікація розвитку підприємства можлива тільки при значенні коефіцієнта $d > 1$. Вплив на значення d -коефіцієнта мають доходи і витрати відповідних періодів, що досліджуються.

Таким чином, автором пропонується методика визначення залежності між доходами і витратами підприємства в динаміці, при якій забезпечиться тенденція до інтенсивного типу економічного розвитку.

Позначимо доходи від реалізації продукції по періодах, що досліджуються, PP_1 – для звітного періоду і PP_2 – для планового. Аналогічно витрати по періодах – B_1 і B_2 .

Як відомо, $d = I_{KE} / I_B$, тобто для того, щоб виконувалась умова $d > 1$, I_{KE} повинно бути більшим за I_B ($I_{KE} > I_B$).

$$\text{У свою чергу, } I_{KE} = \frac{PP_2}{B_2} : \frac{PP_1}{B_1},$$

$$\text{звідси } I_{KE} = \frac{PP_2 \cdot B_1}{B_2 \cdot PP_1}.$$

Значення I_B знаходимо як відношення B_2 до B_1 ($I_B = B_2 / B_1$).

Нерівність $I_{KE} > I_B$ тепер можна записати в такому вигляді:

$$\frac{PP_2 \cdot B_1}{B_2 \cdot PP_1} > \frac{B_2}{B_1}. \quad (1)$$

Здійснивши певні математичні перетворення, отримуємо таку математичну залежність між PP_2 і B_2 :

$$PP_2 > B_2^2 \frac{PP_1}{B_1^2}. \quad (2)$$

Отже, формула (2) дасть нам можливість планувати обсяги доходів і видатків у наступних періодах, при яких забезпечуватиметься інтенсивний розвиток підприємств.

Перейдемо до аналізу доходів і видатків окремих підприємств молочної промисловості та спробуємо змоделювати ситуацію, при якій забезпечуватиметься інтенсивний тип розвитку в плановому періоді.

Динаміка доходів і видатків ПрАТ «Обухівський молокозавод» представлена за допомогою *рис. 1*.

На *рис. 1* можна спостерігати динаміку доходів і витрат молочного підприємства за досліджуваний період. З 2009 по 2011 рр. на підприємстві спостерігається екстенсивний регресивний та переважно екстенсивний, мало прогресивний тип розвитку, що зображено на відповідній ділянці графіку. Плануючи наступний період, менеджерам підприємства рекомендується ставити за мету досягнення інтенсивного типу розвитку. Автором пропонується два варіанти (Варіант «А» і Варіант «Б») досягнення інтенсивного типу розвитку у плановому періоді.

Варіант «А» полягає у зменшенні витрат підприємства у плановому періоді. Припустимо, ми бажаємо скоротити витрати на 5%. Таким чином, сума витрат у плановому періоді для ПрАТ «Обухівський молокозавод» становитиме 83866,95 тис. грн. Застосовуючи формулу (2) для обрахунку мінімальної суми планових доходів, отримуємо, що планові доходи повинні бути більше 100598,06 тис. грн (не нижче пунктирної лінії доходів, що відповідає варіанту «А» на *рис. 1*).

Варіант «Б» полягає у збільшенні витрат підприємства у плановому періоді. Збільшення можливе на будь яку суму, проте у нашому випадку це 5%. Виходячи з цього, сума витрат у плановому періоді для ПрАТ «Обухівський молокозавод» дорівнюватиме 92695,05 тис. грн. Для забезпечення інтенсивного типу розвитку у цьому випадку, мінімальна сума доходів повинна зрости до 122891,3 тис. грн (не нижче пунктирної лінії доходів, що відповідає варіанту «Б» на *рис. 1*).

Динаміка доходів і видатків ПАТ «Яготинський маслозавод» представлена за допомогою *рис. 2*.

На *рис. 2* відображена динаміка доходів і витрат ПАТ «Яготинський маслозавод» за досліджуваний період. З 2009 по 2011 рр. для підприємства характерний екстенсивний регресивний та переважно екстенсивний, мало прогресивний тип розвитку, що відображено на графіку.

Для досягнення інтенсивного типу розвитку в плановому періоді (2012 р.) автором, як і в попередньому випадку, пропонується два варіанти (Варіант «А» і Варіант «Б»).

Варіант «А» полягає у зменшенні витрат підприємства у плановому періоді на 5%. Таким чином, сума витрат у плановому періоді для ПАТ «Яготинський маслозавод» зменшиться до 456312,55 тис. грн. Застосовуючи формулу (2) для обрахунку мінімальної суми планових доходів, отри-

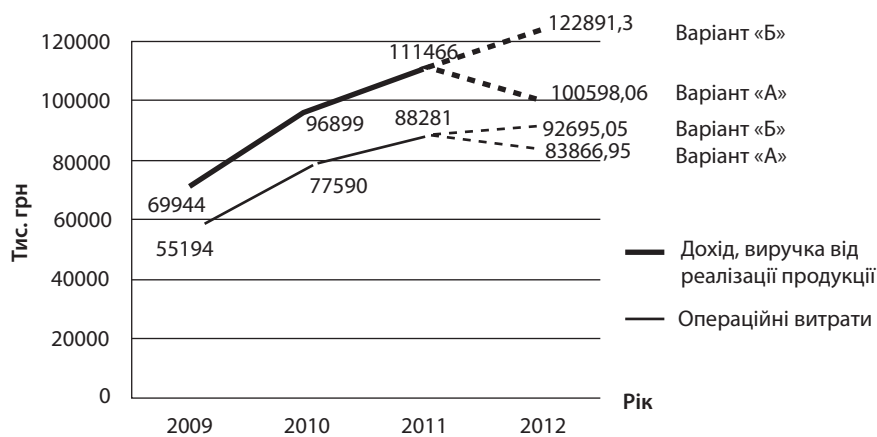

Рис. 1. Варіанти забезпечення інтенсивного типу розвитку ПрАТ «Обухівський молочний завод»

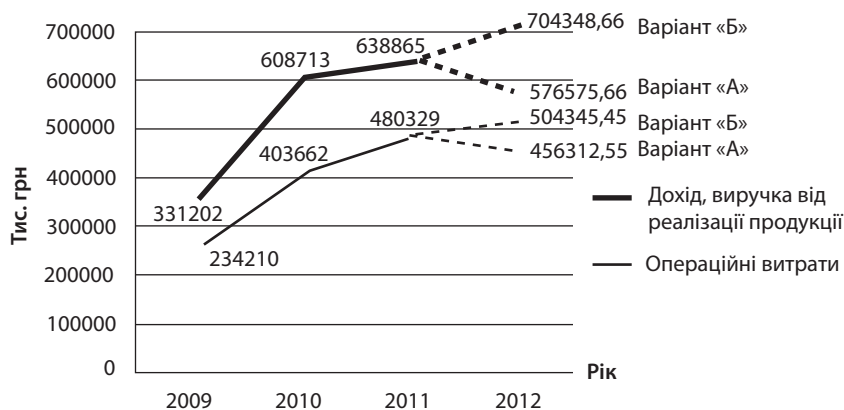

Рис. 2. Варіанти забезпечення інтенсивного типу розвитку ПАТ «Яготинський маслозавод»

муємо, що планові доходи повинні бути не нижче 576575,66 тис. грн (площина, що знаходиться вище пунктирної лінії доходів, що відповідає варіанту «А» на рис. 2).

Варіант «Б» полягає у збільшенні витрат підприємства у плановому періоді, наприклад на 5%. Отже, сума операційних витрат ПАТ «Яготинський маслозавод» у плановому періоді становитиме 504345,45 тис. грн. Для досягнення інтенсивного типу розвитку у цьому випадку мінімальна сума доходів повинна бути не нижче 704348,66 тис. грн (площина, що знаходиться вище пунктирної лінії доходів, що відповідає варіанту «Б» на рис. 2).

Проаналізувавши динаміку доходів, виручки від реалізації товарів та операційних витрат підприємств молочної промисловості, можна дійти висновку, що інтенсивний тип розвитку можливий не лише у випадку скорочення суми витрат підприємства. Усе залежатиме від того, наскільки продуктивно здійснюватимуться ці витрати задля досягнення максимально можливого доходу від реалізації продукції. Іншими словами, досліджуваним підприємствам молочної промисловості, і взагалі всій харчовій сфері України, доцільним є перехід на інноваційну діяльність задля забезпечення умов формування інтенсивного, найбільш прогресивного типу економічного розвитку.

Згідно із Законом України «Про інноваційну діяльність» інновації – новостворені (застосовані) і (або) вдосконалені конкурентоздатні технології, продукція або послуги, а також організаційно-технічні рішення виробничого, адміністративного, комерційного або іншого характеру, що істотно поліпшують структуру та якість виробництва і (або)

соціальної сфери. Інноваційна діяльність – це діяльність, спрямована на використання й комерціалізацію результатів наукових досліджень та розроблень і зумовлює випуск на ринок нових конкурентоздатних товарів і послуг [1].

У широкому розумінні «інноваційна діяльність» – це процес продукування і матеріалізації наукових знань та випереджального зростання наукового, професійно-кваліфікаційного і культурно-технічного рівня населення. Інноваційний тип розвитку характеризується створенням і використанням інформаційних ресурсів для виробництва нових продуктів (засобів виробництва і предметів споживання), розробки нових і вдосконалення існуючих технологій, методів організації й управління, способів надання послуг у соціальній сфері [2, с. 656; 6, с. 51 – 52].

Необхідною умовою для ефективного управління інноваційним розвитком підприємства є наявність продуманої та обґрунтованої інноваційної стратегії, яка містить чітко визначені цілі та завдання інноваційної діяльності та опис шляхів досягнення бажаних результатів. Таким чином, інноваційна стратегія виступає своєрідним орієнтиром, на який спрямовуються зусилля всього персоналу підприємства.

Інноваційна стратегія молочної підприємства є складовою частиною інноваційного менеджменту і стратегії підприємства. Вона визначає товарно-ринкову комбінацію, на яку підприємству слід орієнтувати інноваційні дії, чи потрібно їх взагалі розпочинати, у яких обсягах і формах.

Реалізація будь-якої моделі формування інноваційного типу розвитку потребує формування системного управлінського впливу, спрямованого на подолання розриву між розвитком ринкових відносин і підприємств харчової промисловості, створення ефективної державної

та регіональної економічної політики з метою здійснення реструктуризації виробництва та управління. Водночас потребують запровадження нові організаційно-управлінські відносини, нові методи і методики співробітництва різних гілок влади та підприємництва у реалізації інноваційних стратегій розвитку та пріоритетів. Перевагами налагодженої на системній основі взаємодії бізнесу та влади є певна прозорість їх діяльності, запровадження методу «прямих» та «зворотних» зв'язків, створення системи суспільного контролю, сприяння розвитку інститутів громадянського суспільства, інформаційна відкритість влади та бізнесу у реалізації соціально-, екологічно- та економічно значущих інноваційних проектів регіону. Основним критерієм оцінки ефективності такої взаємодії є додаткові можливості досягнення соціально-економічних ефектів у розвитку регіону за умов мінімізації інвестицій з бюджету, а для приватного бізнесу – можливості збільшення прибутковості та рентабельності капіталовкладень у реалізацію конкретного інноваційного проекту. Практично мова йде про форми реалізації інституту партнерства та розподілу можливих ризиків щодо здійснення того чи іншого інноваційного проекту на підприємстві харчової промисловості [5, с. 63].

Щодо джерел залучення інвестицій, то головним із них, як і раніше, залишаються власні кошти підприємств та організацій. Формування сприятливого інвестиційного клімату, збільшення обсягів інвестицій є передумовою поступового відновлення економічного зростання як окремих підприємств так і країни в цілому. Тому інвестиційна державна політика має базуватися на комплексному підході, що поєднує механізми розвитку інвестиційного потенціалу країни, її регіонів та галузей. Варто виділити ряд чинників, які стримують нарощення обсягів інвестицій у національну економіку [4, с. 44 – 45]:

- ✦ непослідовна інвестиційна політика держави в харчовій сфері з переважанням принципів залишкового виділення бюджетних коштів та недосконалість механізмів їх виконання;
- ✦ нерозвинена інноваційна інфраструктура, надмірний знос і відсутність умов не лише розширеного, а й простого відтворення основних засобів;
- ✦ монополізм переробників на ринках молочної продукції та посередників, що зумовлює високі трансакційні витрати;
- ✦ низький рівень дохідності молочних підприємств і несприятливі умови для ведення малого бізнесу на селі;
- ✦ монополізм переробників на ринках молочної продукції, що призводить до низької рентабельності капіталу та недостатньої інвестиційної привабливості харчової сфери загалом, що негативно впливає на формування і розширене відтворення матеріалотехнічної бази молочного господарства.

Проблема інвестиційної підтримки розвитку молочної галузі найбільш гостро проявляється серед малих і середніх підприємств та особистих селянських господарств. Досягнення позитивних зрушень у цьому напрямку найбільшою мірою залежить від використання місцевих можливостей інвестиційного забезпечення. Однак такі можливості в більшості регіонів і територій обмежені. Тому проблема інвестиційного забезпечення розвитку молочного господарства і села набуває у масштабі [4, с. 44].

Для розв'язання проблем інвестиційної привабливості молочного господарства для забезпечення умов ін-

тенсивного, найбільш прогресивного типу економічного розвитку автором пропонується:

- ✦ удосконалення інвестиційної політики держави через зміну її курсу на стимулювання інвестиційної діяльності підприємств, зміцнення ролі інвестиційної підтримки молочних підприємств та удосконалення механізмів її реалізації, покращення умов для залучення зовнішніх інвестицій в молокопереробну сферу;
- ✦ формування інвестиційних ресурсів у молочної галузі за пропорцією, що характеризується співвідношенням між власними і залученими джерелами як 2 : 1;
- ✦ удосконалення механізмів державної інвестиційної підтримки молочних підприємств шляхом надання їй на основі поверненості, недопущення випадків необґрунтованого виділення і нецільового використання коштів, переорієнтація підтримки на потреби малого і середнього бізнесу;
- ✦ формування механізму підтримки інвестицій особистих селянських господарств;
- ✦ забезпечення умов для пріоритетного розвитку молочного скотарства за рахунок коштів державного бюджету, кредитів і капіталу інвесторів;
- ✦ посилення ролі кредитного механізму при формуванні джерел фінансування у молочну галузь;
- ✦ подолання перешкод у діяльності іноземних інвесторів у молочної галузі з дотриманням національних інтересів;
- ✦ надання депресивним сільським регіонам статусу територій пріоритетного розвитку, що згідно із законодавством передбачає пільги інвесторам;
- ✦ посилення рівня захисту прав інвесторів, а також власників земельних ділянок і майнових об'єктів;
- ✦ спрямування на будівництво, ремонт та облаштування доріг у сільській місцевості не менше третини надходжень до дорожніх фондів.

ВИСНОВКИ

Перехід на інноваційний тип розвитку повинен стати основною стратегічною ціллю підприємств харчової промисловості. Неабияку роль у цьому процесі відіграє державна інвестиційна політика. Виважена державна інвестиційна політика в молочної галузі має стати одним із найголовніших напрямів виходу на шлях інтенсифікації виробничих процесів у молочної галузі. Держава повинна суттєво впливати на мотивацію розвитку інвестиційної діяльності в харчовій промисловості шляхом економічно обґрунтованого використання таких важелів регулювання, як податкова, бюджетна, грошово-кредитна, антимонопольна й цінова політика. Розв'язання проблем інвестиційного розвитку сприятиме раціональному та ефективному використанню залучених коштів, контролю їх руху і своєчасному поверненню. ■

ЛІТЕРАТУРА

1. Про інноваційну діяльність : Закон України від 04.07.2002 р. № 40-IV [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.zakon.rada.gov.ua>
2. Економічна енциклопедія : в 3-х т. : [редкол.: ...С. В. Мочерний (відп. ред.) та ін.]. – К. : Академія, 2000. – Т.1. – 864 с.
3. Петухов Р. М. Оценка эффективности промышленного производства: методы и показатели / Р. М. Петухов. – М. : Экономика, 1990.

4. **Дадашев Б. А.** Инвестиційний розвиток сільського господарства України / Б. А. Дадашев // *АгроІнКом*. – 2013. – № 4 – 6. – С. 43 – 46.

5. **Мырынюк А. Н.** Преимущества и общие формы взаимодействия властных органов управления и бизнес-структур / А. Н. Мырынюк // *Микроэкономика*. – 2008. – № 4. – С. 62 – 67.

6. **Онiкiєнко В. В.** Розвиток ринку праці України: тенденції та перспективи / В. В. Онiкiєнко, Л. Г. Ткаченко, Л. М. Ємельяненко; за заг. ред. В. В. Онiкiєнко. – К.: РВПСУ, 2007. – 286 с.

REFERENCES

Dadashev, B. A. "Investytsiynyi rozvytok silskoho hospodarstva Ukrainy" [Investment agriculture development in Ukraine]. *AhroInKom*, no. 4–6 (2013): 43–46.

Ekonomichna entsyklopediia [Economic Encyclopedia]. Kyiv: Akademiia, 2000.

[Legal Act of Ukraine] (2002). <http://www.zakon.rada.gov.ua>
Myryniuk, A. N. "Preimushchestva i obshchie formy vzaimodeystviia vlastnykh organov upravleniia i biznes-struktur" [Advantages and common forms of interaction between power controls and business structures]. *Mikroekonomika*, no. 4 (2008): 62–67.

Onikiienko, V. V., Tkachenko, L. H., and Yemelienko, L. M. *Rozvytok rynku pratsi Ukrainy: tendentsii ta perspektyvy* [Labour market development in Ukraine: Trends and Prospects]. Kyiv: RVPSU, 2007.

Petukhov, R. M. *Otsenka effektivnosti promyshlennogo proizvodstva: metody i pokazateli* [Evaluating the effectiveness of industrial production methods and indicators]. Moscow: Ekonomika, 1990.

УДК 330:338.27

БЕНЧМАРКІНГ У ВИЗНАЧЕННІ ПРІОРИТЕТНИХ НАПРЯМІВ РОЗВИТКУ ТЕЛЕКОМУНІКАЦІЙНИХ ОПЕРАТОРІВ

ЗАХАРЧЕНКО Л. А., КОЛЕСНИК О. А.

УДК 330:338.27

Захарченко Л. А., Колесник О. А. Бенчмаркінг у визначенні пріоритетних напрямів розвитку телекомунікаційних операторів

У статті проаналізовано еволюцію розвитку та можливості застосування бенчмаркінгу в телекомунікаційній сфері. Досліджено сутність бенчмаркінгу на основі узагальнення підходів різних учених до визначення цього поняття. З метою вдосконалення діяльності телекомунікаційних операторів у роботі визначено технологію бенчмаркінгу та основні фактори, що визначають успішність оператора в сучасній ринковій економіці, визначено механізм бенчмаркінгу та складові етапи здійснення бенчмаркінгу телекомунікаційним оператором. Проаналізовано телекомунікаційний ринок, визначено динаміку його розвитку та тенденції змін складу операторів і провайдерів телекомунікацій. На основі узагальнення існуючого досвіду застосування бенчмаркінгу визначено основні види бенчмаркінгу телекомунікаційних операторів за такими ознаками: за рівнями проведення (галузевий, міжгалузевий і міжнародний) бенчмаркінг; відносно участі у проведенні (конкурентний і спільний); відносно середовища підприємства (внутрішній і зовнішній).

Ключові слова: бенчмаркінг, конкурентоспроможність, конкуренція, телекомунікаційний ринок, телекомунікаційний оператор, стратегія розвитку.
Рис.: 3. **Табл.:** 3. **Бібл.:** 8.

Захарченко Лоліта Анатоліївна – кандидат економічних наук, професор, директор Науково-навчального інституту економіки та менеджменту Одеської національної академії зв'язу ім. О. С. Попова (вул. Ковальська, 1, Одеса, 65029, Україна)

E-mail: iem_onaz@mail.ru

Колесник Оксана Андріївна – Міністерство фінансів України (вул. М. Грушевського, 12/2, Київ, 01008, Україна)

E-mail: oksana.kolesnik.1987@mail.ru

УДК 330:338.27

UDC 330:338.27

Захарченко Л. А., Колесник О. А. Бенчмаркінг в определении приоритетных направлений развития телекоммуникационных операторов

Zaharchenko L. A., Kolesnyk O. A. Benchmarking in Identifying Priority Directions of Development of Telecommunication Operators

В статье проанализирована эволюция развития и возможности применения бенчмаркинга в телекоммуникационной сфере. Исследована сущность бенчмаркинга на основе обобщения подходов разных ученых к определению этого понятия. С целью усовершенствования деятельности телекоммуникационных операторов в работе определены технология бенчмаркинга и основные факторы, определяющие успешность оператора в современной рыночной экономике, определен механизм бенчмаркинга и составляющие этапы осуществления бенчмаркинга телекоммуникационным оператором. Проанализирован телекоммуникационный рынок, определена динамика его развития и тенденции изменения состава операторов и провайдеров телекоммуникаций. На основе обобщения существующего опыта применения бенчмаркинга определены основные виды бенчмаркинга телекоммуникационных операторов по следующим признакам: по уровню проведения (отраслевой, межотраслевой и международный) бенчмаркинг; по отношению к участию в проведении (конкурентный и совместный); относительно среды предприятия (внутренний и внешний).

The article analyses evolution of development and possibilities of application of benchmarking in the telecommunication sphere. It studies essence of benchmarking on the basis of generalisation of approaches of different scientists to definition of this notion. In order to improve activity of telecommunication operators, the article identifies the benchmarking technology and main factors, that determine success of the operator in the modern market economy, and the mechanism of benchmarking and component stages of carrying out benchmarking by a telecommunication operator. It analyses the telecommunication market and identifies dynamics of its development and tendencies of change of the composition of telecommunication operators and providers. Having generalised the existing experience of benchmarking application, the article identifies main types of benchmarking of telecommunication operators by the following features: by the level of conduct of (branch, inter-branch and international) benchmarking; by relation to participation in the conduct (competitive and joint); and with respect to the enterprise environment (internal and external).

Ключевые слова: бенчмаркинг, конкурентоспособность, конкуренция, телекоммуникационный рынок, телекоммуникационный оператор, стратегия развития.
Рис.: 3. **Табл.:** 3. **Библ.:** 8.

Key words: benchmarking, competitiveness, competition, telecommunication market, telecommunication operator, development strategy.
Pic.: 3. **Tabl.:** 3. **Bibl.:** 8.

Захарченко Лоліта Анатоліївна – кандидат економічних наук, професор, директор, Учебно-научний інститут економіки та менеджменту Одеської національної академії зв'язу ім. А. С. Попова (вул. Кузнечная, 1, Одеса, 65029, Україна)
E-mail: iem_onaz@mail.ru

Zaharchenko Lolita A. – Candidate of Sciences (Economics), Professor, Director, Educational and Research Institute of Economics and Management of Odessa National Academy of Telecommunications named after O. S. Popov (vul. Kovalska, 1, Odessa, 65029, Ukraine)
E-mail: iem_onaz@mail.ru

Колесник Оксана Андріївна – Міністерство фінансов України (вул. М. Грушевського, 12/2, Київ, 01008, Україна)
E-mail: oksana.kolesnik.1987@mail.ru

Kolesnyk Oksana A. – Finance Ministry of Ukraine (vul. M. Grushevskogo, 12/2, Kyiv, 01008, Ukraine)
E-mail: oksana.kolesnik.1987@mail.ru